

Україна

Пропозиції Української Гельсінської спілки з прав людини Комітету ООН з прав людей з інвалідністю з формування питань Уряду України для підготовки Державної доповіді II-III циклу про виконання Конвенції про права осіб з інвалідністю

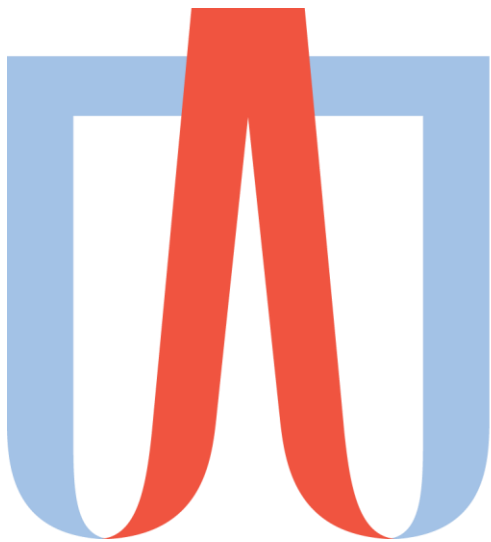
Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) – найбільша асоціація правозахисних організацій України, що об'єднує 27 правозахисних недержавних організацій. Спілка сприяє розвитку гуманного суспільства, що базується на повазі до людського життя, гідності та гармонійних стосунків між людиною, державою і природою через створення платформи для співпраці між членами Спілки та іншими учасниками правозахисного руху.

04070, м. Київ, вул. Фролівська, 3/34

Тел. +38 044 485 17 92; факс +38 044 245 99 24.,

<http://www.helsinki.org.ua>

e-mail: office@helsinki.org.ua

УКРАЇНЬКА ГЕЛЬСІНСЬКА СПІЛКА З ПРАВ ЛЮДИНИ

Україна ратифікувала Конвенцію про права осіб з інвалідністю 16 грудня 2009 року. Міжнародний договір набув чинності для України 6 березня 2010 року. На своїй XIV сесії Комітет ООН з прав людей з інвалідністю підготував Заключні висновки та рекомендації Уряду України за результатами розгляду первинної державної доповіді про виконання Конвенції. У 2017 році щодо України прийнята спрощена процедура підготовки Державної доповіді про виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю II-III циклу.

Готуючи пропозиції Комітету ООН з прав людей з інвалідністю, УГСПЛ звертає увагу на значні перешкоди в забезпеченні прав людини людей з інвалідністю в ситуації міжнародного збройного конфлікту, який триває на сході України.

Ці пропозиції включені до коаліційного подання організацій людей з інвалідністю та інших організацій громадянського суспільства.

Зміст

Summary.....	4
Вступ.....	5
Стаття 4.....	6
Стаття 11.....	7
Стаття 19.....	9
Стаття 24.....	9
Стаття 25.....	10
Стаття 26.....	11
Стаття 27.....	12
Стаття 28.....	13
Стаття 29.....	15
Стаття 31.....	15

Summary

Ukraine ratified the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities on December 16, 2009. This international agreement entered into force for Ukraine on March 6, 2010. During its XIV session, the UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities prepared Concluding Observations in relation to the initial report of Ukraine on the implementation of the Convention. **In 2017, Ukraine adopted a simplified reporting procedure for the II-III cycles of the state report on implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities.**

Ukraine must report on implementation of the Convention in 2020. Until then, **the Committee on the Rights of Persons with Disabilities is preparing questions for the Government of Ukraine,** accepting proposals on them from NGOs, including UHHRU. **With its proposals, UHHRU aims to draw the Committee's attention to the serious obstacles in the area of observance of the rights of persons with disabilities under conditions of the international armed conflict** in the east of Ukraine.

In the course of implementing the UN Convention, **the Government of Ukraine has included a number of the Committee's recommendations in the list of long-term activities.** Among other things, these activities included a **notification system** that would use accessible information channels, as well as the issue of escorts for people with disabilities during emergencies. To this end, legislative acts have been adopted to lay the foundation for the legal regulation of the protection of people with disabilities in emergency situations. However, **the actual steps taken in order to implement the planned activities cannot be considered successful.**

The increase in the number of civilians with injuries or disorders, as well as in the number of IDPs with disabilities, has not resulted in an effective policy on ensuring the rights of these groups. Moreover, the obstacles to observance of their rights, such as restrictions on the voting rights of IDPs or the payment of pensions and social benefits to them, are further **exacerbated by disability- induced challenges.** Thus, IDPs with disabilities must first pay rent for housing and buy essential products, and only then seek out funds on medical treatment and rehabilitation. This often stops them from getting the necessary rehabilitation services altogether. Their situation becomes even more complicated by the fact that it is impossible to obtain medical documents located in temporarily occupied territories. This makes it difficult to extend the disability status and get appropriate rehabilitation services.

The law provides for free services for establishing disability, as well as for the right of persons with disabilities to be examined by the disability determination services (Medical and Social Expert Commission, or MSEC) at their place of residence, **while in practice, affected civilians are forced to spend their own money** on examinations, tests and transportation. Another factor that limits their access to services is that MSEC bodies are mainly located in administrative centers of Donetsk and Luhansk oblasts, without the option of home visits. Moreover, long-term in-patient check-ups, usually once a year, as well as frequent revisions, may result in a withdrawal of the disability status.

In order to address these other issues that people with disabilities face, Ukrainian Helsinki Human Rights Union developed proposals regarding the list of questions that the UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities could address to the Government of Ukraine.

Вступ

У пунктах 22-25 Заключних висновків Комітет звертає увагу Уряду України на становище людей з інвалідністю в ситуації збройного конфлікту.

22. Комітет занепокоєний повідомленнями про те, що особи з інвалідністю були залишені та не могли бути евакуйованими під час конфлікту на сході країни. Він особливо занепокоєний повідомленнями про відсутність системи попередження для глухих та сліпих, і про те, що особи з множинними формами інвалідності не могли користуватися бомбосховищами. Комітет також занепокоєний відсутністю точних даних про переміщення, жертви і постраждалих серед осіб з інвалідністю під час конфлікту. Більш того, Комітет відзначає тривожні повідомлення про те, що гуманітарна допомога, у тому числі допомога, яка надається міжнародними донорами, не є доступною для осіб з інвалідністю, що сприяє їх виключенню із зусиль з надання допомоги.

23. Комітет наполягає на тому, щоб Держава-учасниця, в тому числі на місцевому рівні, здійснила всі необхідні кроки для сприяння захисту, у тому числі евакуації, осіб з інвалідністю, які наразі залишаються в конфліктних районах країни, та забезпечила доступ і включення всіх осіб з інвалідністю до механізмів реагування на надзвичайні ситуації та планів евакуації. Зокрема, він закликає Державу-учасницю зробити пріоритетними осіб з інвалідністю в своїх планах евакуації, у тому числі шляхом навчання залученого персоналу. Крім того, Комітет рекомендує зробити інвалідність основним напрямком в усіх каналах гуманітарної допомоги та залучити організації осіб з інвалідністю до визначення пріоритетів у розподілі допомоги.

24. Комітет занепокоєний тим, що відсутність систематичного процесу реєстрації для внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю перешкоджає їх доступу до соціального захисту, послуг, що надаються у надзвичайних ситуаціях, та гуманітарної допомоги, у тому числі до притулків, медицини, пільг, пенсій, необхідних для підтримання достатнього рівня життя.

25. Комітет спонукає Державу-учасницю здійснити всі необхідні заходи для систематичної реєстрації внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю та забезпечити належні умови для життя.

Урядом включено низку заходів з виконання рекомендацій Комітету до довгострокових рішень.¹ Окрім іншого, заходи стосувались системи оповіщення, яка передбачала застосування

---

¹ Як приклад, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року «Про затвердження Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248740679> та Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року «Про затвердження плану заходів з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях, наданих Комітетом ООН з прав осіб з інвалідністю, до першої доповіді України про виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю на період до 2020 року». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1073-2016-%D1%80>, а також Розпорядження Кабінету Міністрів України від

доступних форматів інформації, питань супроводу людей з інвалідністю під час надзвичайних ситуацій. З цією метою були прийняті нормативні акти, що заклало основу правовому регулюванню питань захисту людей з інвалідністю під час надзвичайних ситуацій. Однак, практичні кроки з імплементації запланованих заходів не можна вважати успішними.

Держава надто повільно реагує на виклики правам людини, в тому числі людей з інвалідністю зумовлені збройним конфліктом. Збільшення кількості цивільних осіб, що були поранені або набули захворювань, а також кількості внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю не призвело до вироблення ефективної політики з забезпечення прав людини цих категорій. Більше того, до перешкод в реалізації прав людини – обмеження виборчого прав ВПО та забезпечення пенсійних та соціальних виплат, додаються й виклики зумовлені інвалідністю. Як приклад, витрати, які несуть внутрішньо переміщені особи з інвалідністю. Крім витрат на лікування та реабілітацію, вони витрачають кошти на оренду житла та придбання речей першої необхідності. Це часто змушує їх відмовлятися від необхідних реабілітаційних послуг. Неможливість отримати медичні документи з тимчасово окупованих територій стає перешкодою для продовження інвалідності та отримання відповідних реабілітаційних послуг. Часте пропонування житла для ВПО в закладах інституційного догляду мало кореспондується зі стандартами Конвенції.

Законодавством передбачено безоплатність послуг, пов'язаних із встановленням інвалідності, а також - можливість огляду МСЕК за місцем проживання людини з інвалідністю, проте на практиці цивільні постраждалі особи несуть витрати на дослідження, аналізи та транспорт. Обмежує доступ людей з інвалідністю до послуг й той факт, що органи МСЕК переважно знаходяться лише в адміністративних центрах Донецької та Луганської області не передбачаючи виїзних прийомів. До того ж, тривале обстеження в стаціонарі, як правило раз на рік та часті переогляди можуть стати причиною відмови від статусу особи з інвалідністю.

Стаття 4

Формально на національному рівні передбачено проведення консультацій з людьми з інвалідністю, через їх організації з питань, що стосуються прав людей з інвалідністю. Проте, на місцевому рівні, особливо в населених пунктах Донецької та Луганської областей, де проживає значна частка людей з інвалідністю, що є жертвами збройного конфлікту факти проведення таких консультацій прослідкувати важко.

---

21 листопада 2018 р. № 944-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/944-2018-%D1%80>

Питання.

1. Надайте інформацію щодо проведення консультацій з людьми з інвалідністю, з числа внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю, цивільно постраждалих осіб, що набули порушень здоров'я внаслідок збройного конфлікту, людьми з інвалідністю- мешканцями населених пунктів Луганської та Донецької областей, що постраждали внаслідок бойових дій під час вироблення політик та програм з забезпечення їх прав.

Стаття 11

Можна привітати закріплення в національному праві використання жестової мови та доступних форматів для оповіщення людей з інвалідністю про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації. «Для оповіщення зазначених груп (осіб з фізичними, сенсорними та психічними порушеннями) населення необхідно передбачити застосування таких технічних засобів, що враховують диференціацію за видами обмеження життєдіяльності людей з інвалідністю (звукові маяки, світлозвукові сповіщувачі, засоби аудіокоментування, субтитрування, сурдоперекладу, розсилки текстових повідомлень, інші відповідні засоби).²

Позитивно можна оцінити формалізування алгоритму дій місцевих органів влади з надання супроводу осіб з інвалідністю на території надзвичайних ситуацій, через формування відповідних груп.³ Однак, ефективність імплементації зазначених вище норм наразі важко оцінити.

Тривалою є підготовка навчальних програм з надання допомоги та супроводу осіб з інвалідністю під час надзвичайних ситуацій. Виконання відповідного заходу Плану дій з реалізації «Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року» перебуває на підготовчому етапі – лише створена робоча група, яка має розробити відповідну програму.

Не спостерігається особливого прогресу зі створення доступних умов для маломобільних груп на Контрольних пунктах в'їзду та виїзду (перетині лінії розмежування).

Питання

---

² Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 р. № 753 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF>

³ Постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 № 282 «Про затвердження Порядку виявлення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, які проживають у зоні надзвичайної ситуації або можливого ураження, та організації їх супроводження». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/282-2018-%D0%BF>

2. Надайте інформацію про практичні кроки імплементації норм щодо оповіщення людей з інвалідністю під час надзвичайних ситуацій.

а) Які фінансові та технічні ресурси були виділені на створення доступних для людей з інвалідністю систем оповіщення?

б) Як здійснювалось оповіщення людей з інвалідністю під час надзвичайної ситуації в м. Ічня Чернігівської області зумовленої вибухами на складах боєприпасів?

3. Чи здійснюється та в який спосіб моніторинг відповідності місцевих планів евакуації Методиці планування заходів з евакуації? Зокрема, надайте інформацію щодо розробки, наявності та відповідності Методиці місцевих планів евакуації в Донецькій та Луганській областях.

4. Надайте інформацію, в який спосіб органи місцевої влади формують дані щодо людей з інвалідністю, яких необхідно оповістити в доступний для них спосіб про надзвичайні ситуації, забезпечити їх евакуацію та формування переліку доступних об'єктів для поселення таких осіб.

5. В який спосіб здійснюється інформування людей з інвалідністю, що мешкають в населених пунктах вздовж лінії розмежування щодо можливостей відселення в безпечні райони та які практичні кроки вживаються для їх евакуації?

6. Надайте інформацію щодо прогресу у забезпеченні доступності для осіб з інвалідністю контрольних пунктів в'їзду / виїзду на лінії розмежування, зокрема доступних туалетів, кімнат для батьків з дітьми.

7. Надайте інформацію щодо результатів моніторингу доступу осіб з інвалідністю до споруд цивільного захисту, зокрема:

а) загальна кількість споруд;

б) кількість споруд з безперешкодним доступом;

в) заходи, які були вжиті за останній рік для забезпечення безперешкодного доступу до споруд цивільного захисту.

8. Надайте інформацію щодо прогресу та термінів затвердження навчальної програми з надання людям з інвалідністю допомоги в разі виникнення та/або загрози виникнення надзвичайних ситуацій та запровадження системи тренінгів для працівників закладів, в яких перебувають люди з інвалідністю.

9. Надайте інформацію щодо заходів вжитих для захисту та безпеки дітей з інвалідністю та людей з інвалідністю, що перебувають в постраждалих від бойових дій інституційних закладах?

10. Які кроки вживаються для доступу осіб з інвалідністю з числа внутрішньо переміщених осіб, цивільних постраждалих осіб, що набули порушень здоров'я, осіб з

інвалідністю, що проживають в населених пунктах вздовж лінії розмежування до гуманітарної допомоги, в тому числі допомоги, що надається міжнародними гуманітарними організаціями?

Стаття 19

Залишається тенденцією пропонування тимчасового житла внутрішньо переміщеним особам з інвалідністю в закладах інституційного догляду.⁴ Послуги, що пропонуються в громаді, в тому числі з допомоги постраждалому населенню не є доступними для людей з інвалідністю.

Питання

11. Які кроки вживаються Урядом для створення умов самостійного проживання в громаді внутрішньо переміщеним особам з інвалідністю? В тому числі надайте дані щодо:

- а) кількості внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю, які потребували тимчасового житла;
- б) кількості ВПО з інвалідністю, яких було поселено в інституції стаціонарного догляду;
- в) кількості ВПО з інвалідністю, яким пропонувалось тимчасове житло в громаді.

12. Надайте інформацію щодо забезпечення людям з інвалідністю, що постраждали внаслідок збройного конфлікту послуг з соціально-психологічної допомоги на рівні з іншими?

а) яку допомогу отримують люди з інвалідністю в тому числі з комплексними та психічними порушеннями в Центрах соціально-психологічної допомоги?

б) які практичні кроки вживаються урядом для отримання людьми з комплексними та психічними порушеннями усіх видів послуг, що надаються Центрами соціально-психологічної допомоги?

Стаття 24

Планом заходів з реалізації Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року передбачено «3) розроблення та здійснення заходів щодо можливості внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю отримувати освітні послуги з урахуванням їх права на інклюзивне навчання

---

⁴ Загублені в папірцях: дотримання соціальних прав внутрішньо переміщених осіб / О. Біда, А. Б. Блага, О. П. Ляшук, О. А. Мартиненко, С. Д. Мовчан, Б. С. Мойса, Р. В. Рачок, В. В. Філатов; за заг. ред. А. П. Бущенко / Українська Гельсінська спілка з прав людини. – К.; КИТ, 2017. – 66 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/zagubleni_ukr.pdf

та особливих потреб (з урахуванням принципу гендерної рівності)». Натомість, дані організацій людей з інвалідністю свідчать, що дітям з інвалідністю з числа внутрішнього переміщених осіб часто відмовляють в навчанні за інклюзивною формою.⁵

Питання

13. Які кроки вживаються урядом для забезпечення права дітей з інвалідністю, що є внутрішньо переміщеними особами на інклюзивну освіту?

а) надайте дані щодо кількості дітей з інвалідністю, що є внутрішньо переміщеними особами, в розрізі статі віку, інвалідності, які навчаються за інклюзивною формою навчання, спеціальних школах та за індивідуальною формою навчання.

б) Які кроки вживаються урядом для забезпечення послуг пов'язаних з інклюзивною освітою дітям з інвалідністю з числа ВПО?

Стаття 25

Внаслідок значної кількості поранених та осіб, що набули порушень здоров'я через збройний конфлікт, зросло навантаження на заклади охорони здоров'я. Проте, збільшення навантаження на ці заклади не призвело до росту асигнувань на сферу охорони здоров'я. Крім того, не дивлячись на законодавче гарантування безоплатності послуг пов'язаних зі встановленням інвалідності, постраждалі особи в Донецькій та Луганській областях сплачують за дослідження та аналізи необхідні для підготовки відповідних документів.⁶

Той факт, що забезпечення засобами медичного призначення здійснюється за кошти місцевих бюджетів через відповідні місцеві програми, може призводити до виключення людей з інвалідністю з числа внутрішньо переміщених осіб, що проживають на території громад де ці програми діють.

Питання

14. В який спосіб в Донецькій та Луганській областях здійснюється оцінка потреб осіб з інвалідністю в послугах з охорони здоров'я у зв'язку зі збільшенням кількості внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю та осіб, що набули порушень здоров'я внаслідок збройного

---

⁵ За даними «Асоціації молодих інвалідів Східного Донбасу».

⁶ Реабілітація жертв конфлікту. Чи пропонує держава щось, крім встановлення інвалідності та милиць? / Б.Мойса, за ред.: О.Павліченко, О.Мартиненка / Українська Гельсінська спілка з прав людини. — К., 2018. — 64 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/Reabilitatsiya-zhertv-vijny.pdf>

конфлікту? Чи коригуються за результатами такої оцінки асигнування на заклади охорони здоров'я?

15. Чи здійснюється та в який спосіб моніторинг дотримання прав людей з інвалідністю, зокрема цивільних постраждалих осіб з порушеннями здоров'я на отримання медичних послуг безпосередньо пов'язаних з інвалідністю? Зокрема в частині:

а) безоплатності медичних обстежень та досліджень:

б) встановлення групи та періоду інвалідності;

в) проведення МСЕК оглядів та переоглядів у віддалених населених пунктах Донецької та Луганської областей та населених пунктах, що прилягають до лінії розмежування.

16. Які кроки вживаються на національному рівні для забезпечення доступу цивільно постраждалих осіб з порушенням здоров'я до засобів медичного призначення, лікарських засобів?

17. Надайте інформацію, в тому числі дані в розрізі регіонів з включення внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю до місцевих програм медичної допомоги, забезпечення лікарськими засобами та засобами медичного призначення. Чи здійснюється та в який спосіб моніторинг дотримання прав ВПО з інвалідністю на отримання медичних послуг та засобів медичного призначення на місцевому рівні?

Стаття 26

Система послуг з реабілітації не має єдиного координаційного центру та уніфікованого алгоритму надання послуг особам з порушеннями здоров'я. Це ускладнює отримання інформації про наявні послуги з реабілітації та отримання належних, своєчасних таких послуг особами з інвалідністю. Уряд надто повільно реагує на потреби осіб, що набули порушень здоров'я внаслідок збройного конфлікту в послугах з реабілітації. Це виражається, в тому числі в недостатній кількості та належній підготовці фахівців сфери реабілітації та медицини.⁷

Питання

18. Надайте інформацію щодо шляхів та способів здійснення оцінки потреб в реабілітаційних послугах осіб, що набули порушень здоров'я зумовлених збройним конфліктом до формального встановлення їм інвалідності?

19. Надайте інформацію щодо забезпечення реабілітаційними послугами та допоміжними засобами цивільних постраждалих осіб, що набули порушень здоров'я внаслідок збройного конфлікту.

---

⁷ Там само.

а) надайте кількісні дані в розрізі статі, віку щодо забезпечення послугами реабілітації вищезазначених категорій до встановлення їм інвалідності, зокрема кількість поранених осіб та кількість осіб, що набули порушень здоров'я з інших причин;

б) надайте кількісні дані в розрізі статі, віку щодо забезпечення допоміжними засобами вищезазначених категорій до встановлення їм інвалідності, зокрема кількість поранених осіб та кількість осіб, що набули порушень здоров'я з інших причин;

в) надайте інформацію щодо способів та шляхів здійснення моніторингу відповідності реабілітаційних послуг та допоміжних засобів потребам цивільних осіб, що набули порушень здоров'я / інвалідності внаслідок збройного конфлікту.

20. Надайте інформацію щодо практичних кроків, які вживаються для отримання цивільними особами, що набули порушень здоров'я / інвалідності послуг з реабілітації за місцем проживання, в тому числі в сільській місцевості. Як забезпечується географічна та фінансова доступність таких послуг?

21. Надайте інформацію щодо запроваджених навчальних програм, програм підготовки та підвищення кваліфікації фахівців сфери реабілітаційних послуг з питань реабілітації цивільних постраждалих осіб, що набули порушень здоров'я.

22. Надайте інформацію щодо надання психологічної допомоги та реабілітації цивільно постраждалим дітям та дорослим особам з порушеннями здоров'я:

а) Які кроки вживаються для надання психологічної допомоги та реабілітації цивільно постраждалим дітям та дорослим особам з порушеннями здоров'я, чи надається така підтримка їхнім сім'ям?

б) Як здійснюється моніторинг якості надання такої допомоги?

в) Які кроки вживаються для надання психологічної допомоги дітям та повнолітнім особам з інвалідністю в закладах стаціонарного догляду та дітям в закладах спеціальної освіти, де заклади зазнали обстрілів та потрапляння боєприпасів?

23. Яку підтримку отримують члени сім'ї цивільно постраждалих осіб, що набули порушень здоров'я внаслідок конфлікту?

Стаття 27

На 2019 рік Урядом декларовано впровадження умов для зайнятості осіб з інвалідністю, що є внутрішньо переміщеними особами.⁸

---

⁸ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 944-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо

Питання

24. Надайте інформацію щодо прогресу в розробці порядку створення доступних робочих місць для працевлаштування внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю?

25. Які конкретні заходи вживаються державою для перекваліфікації та подальшої зайнятості цивільних осіб, що набули інвалідність внаслідок збройного конфлікту?

Стаття 28

Особи з інвалідністю, що мешкають в прилеглих до лінії розмежування населених пунктах мають обмежений доступ до предметів першої необхідності. Через обстріли та ушкодження комунікацій мешканці залишаються без води.⁹

Урядом запроваджуються заходи додаткової підтримки (статус особи з інвалідністю внаслідок війни) для цивільних осіб, що набули інвалідність внаслідок поранень¹⁰, однак процедура отримання цього статусу залишається складною, в той же час, жодної додаткової підтримки не пропонується цивільним особам, захворювання яких безпосередньо не пов'язано з пораненням. Особи, що після 1 грудня 2014 року набули поранень на тимчасово окупованій території, не можуть отримати статус особи з інвалідністю внаслідок війни. Крім того, на час підготовки подання статусу дитини з інвалідністю внаслідок війни не було встановлено жодній дитині, що набула ушкоджень здоров'я внаслідок боєприпасів, які призвели до інвалідності.

Урядом практично не вирішено питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю. Як вбачається з заходу «1) удосконалення механізму забезпечення збору та аналізу інформації щодо житлових потреб внутрішньо переміщених осіб (із зазначенням статі та наявності дітей), зокрема з використанням Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб», інвалідність не розглядається серед критеріїв оцінки потреб в житлі для ВПО.¹¹

Питання

внутрішнього переміщення на період до 2020 року». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/944-2018-%D1%80>

⁹ За матеріалами візитів гуманітарних організацій та матеріалами моніторингу «Місцевого індексу прав людини».

¹⁰ Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>

¹¹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 944-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/944-2018-%D1%80>

26. Яким чином та коли уряд планує поширити статус осіб з інвалідністю внаслідок війни на всіх цивільних осіб, що набули поранень на всій території Донецької та Луганської областей.

27. Чи наявні ініціативи та які саме з надання додаткової підтримки цивільним особам, що набули порушень здоров'я та інвалідності спричинених збройним конфліктом, але безпосередньо не пов'язаних з пораненням?

28. Надайте інформацію щодо практичних кроків з імплементації механізму виявлення та супроводу осіб з інвалідністю на території збройного конфлікту в Донецькій та Луганській областях? Зокрема:

а) скільки людей з інвалідністю було виявлено та скільком надано допомогу та супровід в розрізі населених пунктів, що прилягають до лінії розмежування?

б) Які види допомоги та супроводу надаються виявленим в населених пунктах, що прилягають до лінії розмежування людям з інвалідністю?

в) як здійснюється забезпечення людей з інвалідністю-мешканців населених пунктів, що прилягають до лінії розмежування предметами першої необхідності (питна вода, продукти харчування, лікарські засоби, інше)?

29. Надайте інформацію щодо ініціатив забезпечення виплат особам з інвалідністю – мешканців тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей без додаткової реєстрації та підтвердження статусу внутрішньо переміщеної особи? Коли уряд планує зняти обмеження для отримання відповідних виплат?

30. Чи планує та в який спосіб Уряд відмовитись від перевірок підтвердження фактичного місця проживання внутрішньо переміщеної особи та залежності виплат від результатів таких перевірок?

31. Які практичні кроки вживаються Урядом для надання житла внутрішньо переміщеним особам з інвалідністю?

а) надайте дані щодо кількості внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю, які потребують житла та кількості ВПО з інвалідністю, яким запропоновано житло в громаді;

б) надайте інформацію щодо ресурсів виділених на забезпечення житлом ВПО з інвалідністю в громаді;

в) надайте інформацію щодо доступності такого житла для ВПО з інвалідністю, в тому числі житлових об'єктів, які збудовані чи реконструйовані за кошти міжнародної технічної допомоги.

32. Які кроки вживаються урядом для отримання ВПО з інвалідністю, рідні яких залишились на тимчасово окупованих територіях послуг з догляду?

Стаття 29

Внутрішньо переміщені особи не мають права брати участь у місцевих виборах та обирати народних депутатів від округу, в якому вони проживають. Перед кожними виборами ВПО реєструють зміну місця голосування. Недоступність органів реєстру виборців та відсутність таких послуг через інформаційно-комунікаційні технології суттєво ускладнює процедуру зміни місця голосування для людей з інвалідністю.¹²

Питання

33. В який спосіб та коли Уряд планує забезпечити виборчі права внутрішньо переміщених осіб в повному обсязі?

34. Надайте інформацію щодо практичних кроків для спрощення процедури зміни місця голосування, в тому числі через використання інформаційно комунікаційних технологій доступних для людей з інвалідністю.

Стаття 31

Не сприяє належному формуванню політики відсутність централізованого збору даних щодо кількості цивільних осіб, що набули порушень здоров'я внаслідок збройного конфлікту. Є фрагментарні дані місцевих закладів охорони здоров'я щодо кількості цивільних осіб, які набули ушкоджень здоров'я спричиненого вогнепальними та мінно-вибуховими боєприпасами. Проте, взагалі не ведуться дані щодо кількості цивільних осіб, захворювання яких пов'язано зі збройним конфліктом, однак не є безпосереднім наслідком ушкоджень спричинених пораненнями від боєприпасів.¹³

Питання

35. Надайте інформацію щодо термінів та шляхів запровадження централізованого збору даних кількості цивільних осіб, які набули порушень здоров'я та інвалідності внаслідок збройного конфлікту.

36. Надайте кількісні дані в розрізі статі, віку та статусу ВПО щодо постраждалих осіб, що набули порушень здоров'я:

---

¹² За матеріалами організацій людей з інвалідністю.

¹³ Реабілітація жертв конфлікту. Чи пропонує держава щось, крім встановлен-ня інвалідності та милиць? / Б.Мойса, за ред.: О.Павліченко, О.Мартиненка / Українська Гельсінська спілка з прав людини. — К., 2018. — 64 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/Reabilitatsiya-zhertv-vijny.pdf>

а) кількість цивільних осіб, що набули порушень здоров'я внаслідок ушкоджень спричинених пораненнями;

б) кількість цивільних осіб, що набули порушень здоров'я внаслідок захворювань, безпосередньо непов'язаних з пораненнями.